

ISO TR 17452 - Inteligentní dopravní systémy (ITS) - Používání UML (Unifikovaného jazyka) pro definování a dokumentaci rozhraní ITS

Aplikační oblast: [Architektura ITS systémů](#)

Rok vydání normy a počet stran: Vydána 2008, 27 stran

Zavedení normy do ČSN: překladem

Rok zpracování extraktu: 2008

Skupina témat: Použití UML

Téma normy: Architektura systémů ITS

Charakteristika tématu: Používání UML pro definování a dokumentaci rozhraní informačních a řídicích systémů ITS

Úvod, vysvětlení východisek
Úvod do použití modelovacího jazyka UML pro definování a dokumentaci rozhraní v ITS
Popis architektury, hierarchie, rolí a vztahů objektů
Popis procesu / funkce / způsobu použití
Popis rozhraní / API / struktury systému
Definice protokolu / algoritmu / výpočtu
Definice reprezentace dat / fyzikálního významu
Definice konstant / rozsahů / omezení

Úvod

Technická [zpráva](#) mapuje proces od operace ke [zprávě](#) a rovněž rozšiřuje [definici](#) z rozhraní na dialog, což je souhrn [zpráv](#) v rámci jednoho implicitního protokolu. Stanovení rozhraní mezi jednotlivými komponentami systému i jeho okolím je jeden ze základních úkolů [architektury](#) každého inteligentního dopravního systému pro dosažení kompatibility a interoperability. Použití jazyka [UML](#) zaručuje stručnost, jednoznačnost a srozumitelnost, což při použití textu rozhodně nelze říci. Z tohoto důvodu by tato [zpráva](#) neměla nikdy chybět při návrhu [architektury ITS](#) na jakékoli úrovni.

Poznámka: Extrakt uvádí vybrané kapitoly popisovaného dokumentu a přejímá původní číslování kapitol.

Užití

Tato norma je navržena tak, aby poskytovala návod na používání [UML](#) pro definování a dokumentaci rozhraní těm, kteří vytvářejí mezinárodní normy ITS a těm, kteří vytváří specifikace, implementují a instalují inteligentní dopravní systémy.

1. Předmět normy

Technická [zpráva](#) poskytuje návod pro používání [unifikovaného modelovacího jazyka UML](#) (Unified Modelling Language) při definování a dokumentaci rozhraní v ITS, což je důležité pro tvorbu [datových slovníků](#) a registraci v ITS [datových registrech](#), definovaných v normě 14817.

2. Související normy

Části normy [ISO 14813-1](#), -2, -3, -4, -5 a -6 definují obecné parametry popisu referenčního [modelu](#) ITS [architektury](#). ISO normy [architektury ITS](#) nevyžadují použití konkrétní metodiky, proto představují tyto části normy ISO 14813 jen jeden ze způsobů tvorby [architektury](#). [ISO 24529](#) Využití [UML](#) při vývoji norem ISO ....

3. Termíny a definice

3.1 automatická identifikace zařízení (AEI) (*automatic equipment identification (AEI)*) proces zjištění [totožnosti](#) zařízení nebo entit, které používají pozemní komunikace, pomocí palubního zařízení OBE obsahující jednoznačnou strukturu dat definovanou v [ISO TS 17261](#)

POZNÁMKA Termín „zařízení“ označuje velké zařízení, které je převáženo nebo je integrální součástí přívěsu nebo přívěsové jednotky.

3.2 automatická identifikace vozidel (AVI) (*automatic vehicle identification (AVI)*) proces zjištění [totožnosti](#) vozidel pomocí palubního zařízení OBE obsahující jednoznačnou strukturu dat definovanou v [ISO TS 17261](#)

3.3 elektronická výměna dat (EDI) (*electronic data interchange (EDI)*) předávání datové [zprávy](#), nebo série [zpráv](#), mezi počítači a/nebo mezi různými softwarovými systémy

POZNÁMKA 1 V této souvislosti je [zpráva](#) EDI obvykle slučitelná s formou uvedenou v ISO 9897 (CEDEX).

POZNÁMKA 2 EDI je příklad transakce EDT.

3.6 správce informací (*information manager*) spravuje informace, které se vyskytují v systému

POZNÁMKA [Roli správce](#) informací může zabezpečovat jeden nebo více subjektů ([aktorů](#)); může být vykonávána interně jedním nebo více hlavními subjekty systému, nebo může být zabezpečena komerčně či zdarma jednou nebo více organizacemi nepatřícími mezi subjekty systému ([třetí strana](#))

3.8 cesta (*journey*) v kontextu AVI/AEI znamená cesta fyzický pohyb zboží od Dodavatele zboží (3.4) k Příjemci (3.11)

Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve slovníku ITS terminology ([www.ITSterminology.org](#)).

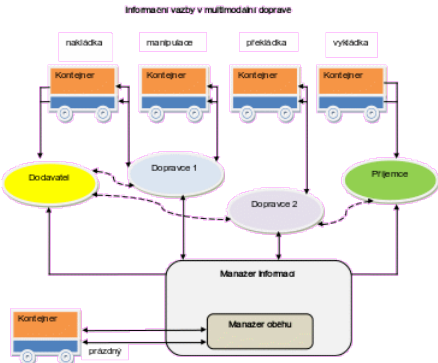
Další termíny a zkratky z oboru ITS jsou obsaženy ve [slovníku ITS terminology](#).

4. Symboly a zkratky

V kapitole jsou uvedeny [definice](#) a výklad 4 symbolů a zkratk, používaných v této normě.

5 Příklad automatické identifikace vozidel, nákladu a vybavení

Jednotlivé kroky použití UML jsou ukázány na příkladu automatické identifikace vozidla / zařízení na [infrastruktuře](#) AVI / AEI. Náklad je přepravován různými druhy dopravy. Pomocí schematického diagramu [informační architektury](#) na cestě nákladu od odesílatele k příjemci jsou ukázány jednotlivé informační toky AVI / AEI v procesu automatické manipulace.

6 Vytvoření datových konceptů ve standardu aplikace

Pomocí UML je zde naznačeno, jak je možno tento nástroj využít pro popis činnosti aplikací ve [fyzické architektuře](#), nutný pro zachycení rozhraní datových konceptů. Pomocí vývojového diagramu je zde ukázáno rozdělení procesu do jednotlivých kroků, které lze modelovat pomocí UML. V procesu budou identifikovány subsystémy a jejich rozhraní. Na rozhraní je možno identifikovat datové elementy a zprávy a popsat je pomocí meta atributů v souladu s normou 14817. Na příkladu jednoduché manipulace se zbožím je zde ukázán proces návrhu architektury, který vede k definici položek a datových konceptů v těchto krocích:

- Příklad užití (use case) – popis chování systému (služeb) včetně grafického zobrazení
- Klasifikátory – identifikace klasifikátorů pro jednotlivé případy užití služeb
- Spolupráce mezi klasifikátory – v pojmech operací, které jsou podporovány
- Parametry operací – definice datových tříd a jejich atributů
- Subsystémy – identifikace subsystémů a jejich rozhraní
- Důležitá rozhraní – identifikace datových tříd a atributů spojených s rozhraním důležitých pro registraci
- Zprávy
- Informační model rozhraní – pro každé důležité rozhraní v architektuře

Celý proces probíhá tolikrát v cyklu, až je iterací vytvořen optimální návrh.

7 Registrace elementů

V kapitole jsou popsány požadavky na registraci konceptů definovaných v předchozí kapitole. Datové elementy by měly být zaznamenány v datovém slovníku a poté postoupeny do datového registru, včetně požadované sady meta atributů, v souladu s normou 14 817. Příklad informačního modelu je vysvětlen pomocí přehledných tabulek, které ukazují postup tvorby odpovídajících typů datových konceptů. V příkladu je ukázána tvorba typů datových konceptů:

- Třída objektu
- Asociace
- Datový element
- Datový rámec
- Zpráva
- Dialog rozhraní

Třída objektu							
Název UML	Identifikace datového konceptu	Popisný název	Popisný název kontextu	Definice	Odkaz na architekturu	Název v architektuře	Odkaz na asociaci
Kontrolní bod	1.1	Kontrolní bod	AVI/AEI		AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	2.1, 2.2

Asociace							
Název UML	Identif datového konceptu	Popisný název	Popisný název kontextu	Definice	Odkaz na architekturu	Název v architektuře	Odkaz na třídu objektu
Kontrolní bod - AEI vstup	2.1	Kontrolní bod - AEI vstup	AVI/AEI		AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	1.1, 1.2

Datový element							
Název UML atributu	Popisný název			Název ASN.1	Název objektu ASN.1	Definice	Norma
KontrolniBod. KontrolaTerminalu	KontrolniBod. Typkontroly. Kod			TERMINAL MONITORING	1 0 17262 1 1		ISO 17262

Datový rámec							
Název UML	Popisný název	Název ASN.1	Název objektu ASN.1	Definice	Popisný název kontextu	Norma	Skupinový rámec
AEIvstup. Pozice	Pozice: rámec	POSITION	1 0 17262 1 12		AVI/AEI	ISO 17262	1

Zpráva								
Název UML operace	Popisný název	Název ASN.1	Identifikátor zprávy	Název objektu ASN.1	Definice	Popisný název kontextu	Odkaz na architekturu	Název v architektuře
Transponder.nabrane()	Transpondér na bráně vyvolává: zpráva	TRANSPONDER INTERROGATE INVOKE	1 0 17262 1 15	1 0 17262 1 15		AVI/AEI	AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	AVI/AEI a multimodální přepravy zboží

Dialog rozhraní							
Název UML operace	Popisný název	Název ASN.1	Název objektu ASN.1	Definice	Popisný název kontextu	Odkaz na architekturu	Název v architektuře
Transponder.nabrane(): Přepřavovaný objekt	Vstup Dotaz Tag	TRANSPONDER INTERROGATE INVOKE	1 0 17262 1 15		AVI/AEI	AVI/AEI architektura multimodální přepravy zboží	AVI/AEI a multimodální přepravy zboží

Související termíny

- [cesta](#)
- [správce informací](#)
- [příjemce](#)
- [provozovatel dopravy](#)
- [náklad](#)
- [multimodální doprava](#)
- [intermodální doprava](#)
- [doprava](#)
- [dodavatel zboží](#)
- [vratná přepravní jednotka](#)